

U T L Å T A N D E

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen angående torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Jämserum, Botestorp och Köksmåla i Misterhults socken av Kalmar län. .

Å den till detta utlåtande fogade plankartan har upptagits de mer eller mindre vattenskadade marker för vilkas torrläggning denna förrättning söks, och framgår av denna plankarta, att ifrågavarande marker äro belägna, dels ovanför landsvägen och omkring Jämserumssjön / här nedan benämnda de övre markerna/ ,dels nedanför landsvägen mellan denna och ett vattenverk / här nedan benämnda de nedre markerna/. Å plankartan har inmätts och avvägts all den mark, som f.n. ej kan torrläggas till 1,2 meters djup på grund av under vegetationsperioden rådande vattenstånd i sjön eller dess avlopp, och har härvid genom uppdämning vid vattenverket ^{även/} orsakade höga vattenstånd tagits i betraktande. --- Vid bestämmande av områdets begränsningskurva har markens naturliga fall dock högst 1 : 1000 lagts till grund för ökningen av kurvans höjdläge alltefter avståndet från sjön eller avloppet.

För de nedre markernas torrläggning till av sökandena äskat djup erfordras att det nedanför markerna belägna vattenverket helt utrives samt att avloppet mellan vattenverket och lands-

vägen upptages till större djup och dimensioner än det f.n. innehär. De övre markernas äro, få en ombyggnad av landsvägstrumman varken är ekonomisk eller avsedd, helt beroende av densamma's bottenläge och dimensioner, Enda åtgärden för dessa markers förbättrade torrläggning inskränker sig alltså till en fördjupning och utvidgning i görligaste mån av avloppet mellan landsvägen och sjön.

I den till utlåtandet fogade beskrivningen samt arealuträknings- och värderingslängden finnas alla de särskilda figurerna inom området närmare angivna. Av denna längd framgår att den ytvidd, som kartlagts och anses hava nytta av företaget utgöres af:

Åker	4,0450 hektar
Äng och annan mark	5,6450 "
Summa	9,69 hektar

Över det till uppgrävning föreslagna avloppsdiket har efter å marken verkställda avvägningar och jordundersökningar profil blivit uppgjord av vilken dikets fall och jordmånen efter dikessträckningen framgår. Avloppsdikets föreslagna dimensioner finnas även angivna å dikesprofilen och framgå dessa dimensioner även av uppritade sektioner samt beträffande avloppet mellan sjön och landsvägen av den bifogade grävningstabellen.

Det föreslagna avloppsdiket har å såväl plankartan och profilritningen som i handlingarna betecknats med littera A-B-C-D och utmärkes å plankartan dikets läge med dubbla röda linjer.

För utrönande av de för avförande av förekommande vårflöden för diket erforderliga dimensionerna hava hydrografiska utredningar blivit verkställda och framgår av dessa, att nederbördsområdet uppgår till omkring 800 hektar. Då den avrinning som vid vårflod avbördas från detta område bör beräknas till 0,6 sekundliter pr hektar av nederbördsområdet, skulle hela vårflodsmängden uppgå till 0,48 kubikmeter i sekunden. Beräknad efter vanliga formler för vattenavbördning kommer högsta vattenytan att vid den minsta nedanför landsvägen föreslagna bottenlutningen 1:1000 samt släntlutning 1:1,5 stiga till endast omkring 0,65 meters höjd över botten. Det inses härav att vid avloppets nedom landsvägen dimensionering hänsyn ej behövt tagas till förekommande flöden, utan har härför de vattenskadade markernas erforderliga torrlägningsdjup varit bestämmande. Avloppet har alltså nedom landsvägen erhållit sådana dimensioner att de av detsamma beroende markerna kunna torrläggas till 1,2 meters djup. Övanför landsvägen har avloppets dimensioner och djup

som nämnts helt och hållet bestämts av landsvägsbrons bottenläge och storlek. Högvattenytan i sjön kan beräknas stiga till höjden +6,20 i förhållande till det vid förrättningen använda jämförelseplanet.

I den för företaget upprättade, utlåtandet bifogade kostnadsberäkningen äro alla de arbeten som för det ifrågasatta torrlägningsarbetet äro erforderliga, specificerade, varjämte i samband med företaget av synemännen bestämda ersättningar för jordupplåtelse jämväl i denna kostnadsberäkning finnas de/ intagna. Enligt lämnade upplysningar och av saken berörda intressenternas egen uppfattning äges hälften av vattenverkets fall av Botestorp littera A och hälften av Jämserum littera Bb. Av Jämserum littera Bb äges $\frac{2}{3}$ av sökandena medan den återstående tredjedelens ägare ej men väl dess arrendator underskrivit ansökningshandlingen. På grund härav och med stöd av vattenlagens 7 kap. 38 § har till kostnaden för vattenavledningen även lagts sökandenas till $\frac{1}{3}$ uppgående del i genom falllets utrivning förlorad naturvattenkraft, sådan denna beräknats av den förordnade biträdande förrättningsmannen i en till detta utlåtande fogad särskild utredning. Enligt kostnadsberäkningen skulle alltså kostnaden för torrlägningsåtgärderna nedanför

landsvägsbron uppgå till 1877,44, varav ersättningen för jordupp-
låtelse uppgår till 12,44 kr., samt ovanför landsvägsbron till
100 kronor eller sammanlagt till 1977,44 kr.

Jämlikt bestämmelserna i 7 kap. 22 § och 10 kap. 60 §
hava synemännen verkställt uppskattning av den genom företaget
uppkommande båtnaden, och återfinnas såväl de på de särskilda
fastigheterna belöpande andelarnas värden före och efter företa-
gets genomförande som båtnadsvärdena i den förut omnämnda beskriv-
ningen samt arealuträknings- och värderingslängden.

Enligt denna längd utgör:

för de nedre markerna:

markens värde före torrläggningen	1494,92 kr.
" " efter "	3605,95 "
och således värdeökningen	2111,03 "

för de övre markerna:

markens värde före torrläggningen	1008,20 kr,
" " efter "	1388,95 "
och således värdeökningen	380,75 "

Den sammanlagda värdeökningen av marken skulle alltså
utgöra

2491,78 kr.

Beträffande tillvägagångssättet vid uppskattningen av

den genom företaget uppkommande båtnaden torde böra anföras, att därvid hänsyn tagits till såväl jordens naturliga godhet som lutningsförhållanden, belägenhet och andra förhållanden såsom avdikningsmöjlighet, höjdläge o.dyl., som härvid kunna inverka. Varje ägofigurs värde i vattenskadat skick har i den mån inga andra faktorer inverka, med tillhjälp av s.k. gradkurva beräknats i procent av värdet i fullt torrlagt skick, vilket senare värde åsatts marken vid av synemännen verkställd undersökning av jordens naturliga godhet och beskaffenhet.

Då vid detta företag fråga är om utrivning av ett vattenverk skall på grund av stadgandena i vattenlagens 7 kap. 38 § jämförelse göras mellan å ena sidan båtnaden genom vattenavledningen minskad med kostnaden för dess verkställande samt å andra sidan skada och det intrång, som genom vattenavledningen orsakas annans egendom än sökandenas. Då markerna ovanför landsvägen ej för sin nu avsedda torrläggning äro beroende av vattenverkets utrivning kommer alltså endast båtnaden för de nedanför landsvägen belägna markerna i betraktande vid denna jämförelse. Denna båtnad har, som ovan anförts, beräknats till 2111,03 kr. Avdrages kostnaden för vattenavledningen 1877,44 kr. återstår 233,59 kr. I biträdande förrättningsmannens utredning

har genom vattenavledningen orsakad värdeminskning å fallet med vattenverk beräknats till 3525 kronor. Avdrages härifrån 175 kr. som utgörasökandenas del i naturkraftens beräknade värde, återstår 3350 kr., som alltså utgör den skada och förlust, som förorsakas annans egendom än de, som sökt förrättningen. Då denna skada och förlust orsakas tillgodogjord vattenkraft och byggnader för uttagande av vattenkraft är enligt nyss nämnda § i vattenlagen utrivningen av vattenverket ej tillåten utan så är, att vid ovannämnda jämförelse nyttan av vattenavledningen efter avdrag av kostnaden för dess verkställande finnes överstiga skadan två gånger beräknad. Emellertid är i detta fall "nyttan - kostnaden" = 233,59 kr. och "dubbla skadan" = 6700 kr. och alltså den senare avsevärt större än den förra.

På grund av vad ovan anförts få synemännen förklara att laga hinder möter mot företaget i vad detsamma är beroende av vattenverkets utrivande.

Mot de övre markernas torrläggning genom erforderlig uppgrävning och ränsning av avloppet ovanför landsvägen möter däremot ej något laga hinder. Genom denna grävning skulle, som nämnts markerna kring sjön erhålla en sammanlagd båtnad av 380,75 kronor, varav på sökandens del kommer 38,60 kronor. På grund av stadgandena i vattenlagens 7 kap. 44 § skall, därest övriga delägare skola vara skyldiga att deltaga i ett sjösänkingsföretag den beräknade båtnaden genom företaget med mer än hälften falla

på egendom, tillhörig den som sökt företaget eller förenat sig med honom därom. Som i detta fall sökandens del i båtnaden endast uppgår till omkring 10 % av hela båtnadengenom sjösänkningen, kan tvångsdelaktighet ej föreskrivas. Sökanden är alltså skyldig att, därest ej annorlunda på privat väg överenskommes, ensam bekosta uppgrävning av avloppet ifråga. Därest sökanden ändock ämnar uppgräva ifrågavarande avlopp på synemännen beträffande denna del av företaget bestämma att densamma skall utföras i överensstämmelse med det nu föreliggande förslaget, må påbörjas så snart förrättningen vunnit laga kraft samt vara fullbordat senast 3 år efter denna tidpunkt.

Kostnaderna för denna förrättning skola fördelas mellan sökandena i förhållande till vars och ens beräknade båtnad genom företaget.

Då företaget bl.a. även avser sänkning av sjö skall detta utlåtande jämlikt vattenlagens 7.kap. 45 § underställas vattendomstolens prövning.

Slutligen få synemännen meddela, att besvär mot denna förrättning må ingivas till Söderbygdens vattendomstol, adress Stockholm, inom sextio dagar efter nedanstående dag. I besvären, som skola ingivas i tre exemplar, skola fullständigt angivas klagandens alla påståenden och skälen därtill, och skola till besvä-

ren fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 11 kap. 85 § vattenlagen beträffande besvårs ingivande.

Jämserum, den 17 augusti 1925.

Statens e. Lantbruksingenjör.

C. A. Andersson. K. J. Larsson